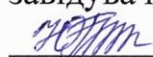

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

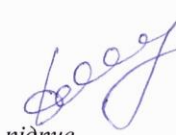
Спеціальність 073 «Менеджмент»

Допускається до захисту
завідувач кафедри менеджменту
 професор Ю. С. Гринчук
«18» листопада 2024 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА (ЗА МАТЕРІАЛАМИ КОРПОРАЦІЇ «АРТЕРІУМ»)

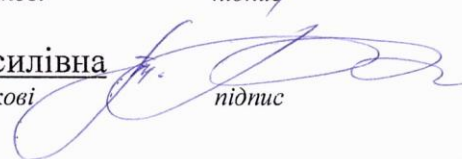
Виконав: Дорошенко Євгеній Олександрович
прізвище, ім'я, по батькові

підпис

Керівник: доцент Коваль Надія Володимирівна
вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові

підпис

Рецензент: доцент Арбузова Тетяна Василівна
вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові

підпис

Я, Дорошенко Євгеній Олександрович, засвідчую, що кваліфікаційну роботу магістра виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

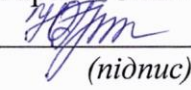
Біла Церква – 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Затверджую

гарант ОПП «Менеджмент»

 професор Ю. С. Гринчук
(підпис)

«4» листопада 2023 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу магістра
Дорошенку Євгенію Олександровичу

Тема: Управління соціальною відповідальністю підприємства (за матеріалами Корпорації «Артеріум»)

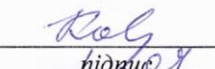
Перелік питань, що розробляються в роботі: дослідження теоретико-методичних основ управління соціальною відповідальністю підприємства; надання організаційно-економічної характеристики Корпорації «Артеріум»; аналіз ініціатив, практик та особливостей управління соціальною відповідальністю в Корпорації «Артеріум»; надання пропозицій щодо напрямів удосконалення управління соціальною відповідальністю в Корпорації «Артеріум».

Вихідні дані: нормативно-правові акти в сфері КСВ, монографічна література, публікації у періодичних виданнях з проблеми дослідження, інформаційні ресурси мережі Internet, фінансова та нефінансова звітність досліджуваного підприємства.

Календарний план виконання роботи

Етап виконання	Період виконання	Відмітка про виконання
Огляд літератури	листопад 2023 – січень 2024	виконано
Теоретико-методична частина	лютий – квітень 2024	виконано
Аналітична частина	травень – червень 2024	виконано
Рекомендаційна частина	липень – серпень 2024	виконано
Оформлення роботи	вересень 2024	виконано
Перевірка на плагіат	жовтень 2024	виконано
Попередній розгляд на кафедрі	жовтень 2024	виконано
Подання на рецензування	листопад 2024	виконано

Керівник

(підпис)

доцент Н. В. Коваль

Здобувач

Є. О. Дорошенко

Дата отримання завдання «4» листопада 2023 року

АНОТАЦІЯ

Дорошенко Є. О.

УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

(за матеріалами Корпорації «Артеріум»)

Досліджено сукупність теоретико-методичних та практичних аспектів управління соціальною відповідальністю підприємства.

Використано методи: аналізу, синтезу, порівняння, групування, систематизації, узагальнення, статистико-економічний, графічний, абстрактно-логічний, контент-аналіз веб-сторінок фармацевтичних компаній.

Проаналізовано внутрішню та зовнішню форми прояву КСВ Корпорації «Артеріум». Інформацію про практики КСВ компанії згруповано відповідно до реалізації Цілей сталого розвитку. Здійснено оцінювання ефективності управління системою КСВ, за результатами якого побудовано організаційний профіль системи, аналіз якого свідчить, що соціальна політика компанії є досить збалансованою, практики соціальних інвестицій доволі успішними.

Обґрунтовано заходи щодо удосконалення управління КСВ «Корпорації «Артеріум»: використання стратегії бенчмаркінгу для удосконалення політики КСВ та її ефективності; розроблення карти стейкхолдерів для чіткого розуміння потреб зацікавлених сторін; розроблення Корпоративного кодексу для покращення ділової репутації; повернення до практики складання та оприлюднення соціальних звітів; створення посади менеджера з КСВ; формування робочої групи та розробка нею пропозицій щодо документарної бази соціальної відповідальності; визначення результативних індикаторів та форм звітності із КСВ.

Кваліфікаційна робота магістра містить 65 сторінок комп'ютерного тексту, 13 таблиць, 14 рисунків, список використаних джерел із 49 найменувань, 3 додатки.

Ключові слова: корпоративна соціальна відповідальність, управління, стейкхолдери.

ANNOTATION

Doroshenko E. O.

MANAGEMENT OF THE ENTERPRISE SOCIAL RESPONSIBILITY

(based on the materials of Arterium Corporation)

This master's qualification work studies a set of theoretical, methodological and practical aspects of corporate social responsibility management.

It uses the following methods: analysis, synthesis, comparison, grouping, systematization, generalization, statistical-economic, graphic, abstract-logical, content analysis of pharmaceutical companies' web pages.

It analyzes the internal and external forms of CSR manifestation within Arterium Corporation. Information on the company's CSR practices has been grouped according to the implementation of the Sustainable Development Goals. An assessment of the effectiveness of the CSR system management has been carried out and its results used to build an organizational profile of the system. Further analysis shows that the company's social policy is quite balanced, and social investment practices are quite successful.

The qualification work justifies the measures to improve CSR management of the Arterium Corporation: using a benchmarking strategy to improve the CSR policy and its effectiveness; developing a stakeholder map for a clear understanding of stakeholders' needs; developing a Corporate Code to improve business reputation; returning to the practice of compiling and publishing social reports; creating the position of a CSR manager; forming a working group and developing proposals for a documentary base of social responsibility; determining effective indicators and forms of CSR reporting.

This master's qualification work contains 65 pages of computer text, 13 tables, 14 figures, a list of sources used with 49 names, 3 appendices.

Keywords: corporate social responsibility, management, stakeholders.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА.....	5
1.1.Соціальна відповідальність підприємства: сутність, форми, рівні, моделі, значення та нормативно-правове регулювання.....	5
1.2. Управління соціальною відповідальністю підприємства: принципи, функції, методи, інструменти, етапи та чинники впливу.....	16
Висновки до Розділу 1.....	25
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ В КОРПОРАЦІЇ «АРТЕРІУМ».....	28
2.1.Організаційно-економічна характеристика Корпорації «Артеріум»	28
2.2. Практики та управління СВ в Корпорації «Артеріум».....	38
Висновки до Розділу 2.....	46
РОЗДІЛ 3 НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ В КОРПОРАЦІЇ «АРТЕРІУМ»...	48
3.1. Використання стратегії бенчмаркінгу та складання карти стейкхолдерів з метою підвищення ефективності КСВ Корпорації.....	48
3.2. Розробка Корпоративного етичного кодексу та удосконалення соціальної звітності.....	54
Висновки до Розділу 3.....	60
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	62
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	66
ДОДАТКИ.....	72

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Козирева О. В., Посилкіна О. В., Коваленко С. М., Братішко Ю. С., Літвінова О. В. Сучасні підходи до управління системою соціальної відповідальності у фармацевтичній. *Economic Synergy*. 2021. Вип. 2. С. 56-67.
2. Маліновська О. Я. Особливості становлення та розвитку поняття «соціальна відповідальність» як механізм взаємозалежності та узгодження інтересів соціальних суб'єктів / *Economics, management and administration in the coordinates of sustainable development: Scientific monograph*. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2021. Pp. 561-576.
3. Топішко І. І., Топішко Н. П., Галецька Т. І. Соціальна відповідальність підприємства в Україні: проблеми забезпечення та шляхи підвищення. *Причорноморські економічні студії*. 2016. Випуск 12-1. 95-99.
4. Городецька І. Я., Левицька О. Р., Ткаченко Н. О. Аналіз практик корпоративної соціальної відповідальності вітчизняних виробничих фармацевтичних підприємств. *Annals of Mechnikov Institute*. 2023. № 1. С. 68-75.
5. Посилкіна О. В., Братішко Ю. С., Толочко В. М., Зарічкова М. В. Актуальні підходи до управління системою соціальної відповідальності у фармацевтичній. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/99359f6b-90a5-4852-b28e-e986aed5ee0f/content>
6. Олійник О. В., Ксендзук В. В. Соціальна відповідальність міжнародного бізнесу як стратегія діяльності підприємств України: європейський досвід. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2017. Вип. 3 (38). С. 104-110.
7. Іваницька О. Глобальні стандарти соціальної відповідальності бізнесу. *Незалежний аудитор*. 2015. №5-6 (40-41). URL: http://n-auditor.com.ua/uk/component/na_archive/1241?view=material
8. Ахновська І. О., Лепіхова О. Ю. Механізм впровадження корпоративної соціальної відповідальності на підприємствах України. *Економіка і організація управління*. 2016. № 1 (21) С. 36-44.

9. Лагута Я. М. Розвиток корпоративної соціальної відповідальності підприємств: автореф. дис. ...канд. екон. наук: 08.00.04. Тернопіль, 2018. 26 с.

10. ISO 26000: Guidance on Social Responsibility (ISO/FDIS2600). International standard. URL: https://documentation.lastradainternational.org/Isidocs/3078-ISO%2026000_2010.pdf (дата звернення 12.10.2024 р.)

11. Ткаченко Н. О., Городецька І. Я., Левицька О. Р. Аналіз підходів до складання соціальної звітності фармацевтичних підприємств. *Актуальні питання фармацевтичної і медичної науки та практики*. 2023. Т. 16, №1(41). С. 186-193.

12. Андріяш В., Верба С. Теоретичні підходи до змісту та сутності поняття «корпоративна соціальна відповідальність». *Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління*. 2023. Вип. 2(68). С. 7-11.

13. Carroll A.B. (1991). The pyramid of corporate social responsibility: toward the moral management of organization stakeholders. *Business Horizons*. Vol. 34 (4). P. 42.

14. Бойко О., Стойко І. Соціальна відповідальність підприємств: погляди, концепції, принципи. *Розвиток соціально-економічних систем в гео-економічному просторі: III міжнар. наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, 19 травня 2023 р.)*. Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2023. С. 6–8.

15. Кузьмін О. Є., Станасюк Н. С., Уголькова О. З. Соціальна відповідальність бізнесу: поняття, типологія та чинники формування. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку*. 2021. № 2 (6). С. 56-64.

16. Олійник Л. В. Управління корпоративною соціальною відповідальністю на підприємстві. *Інфраструктура ринку*. 2019. Вип. 31. С. 329-334.

17. Davis K. (1973). The case for and against business assumption of social responsibilities. P. 313-321.

18. Рекуненко І. І., Кубатко В. В., Мирошніченко Ю. О., Лютий В. О. Управління корпоративною соціальною відповідальністю у контексті

досягнення цілей сталого розвитку. *Вісник СумДУ. Серія «Економіка»*. 2021. № 4. С. 88-98.

19. Букреєва Д., Денисенко К. Соціальна відповідальність бізнесу як основа забезпечення ділової активності підприємств: євроінтеграційний аспект. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 38. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-52>

20. Lindler J. Corporate Social Responsibility Statistics GITNUX. URL: <https://gitnux.org/corporate-social-responsibility-statistics/> (дата звернення 12.10.2024 р.)

21. Лиска П. О. Управління корпоративною соціальною відповідальністю підприємства як фактор сталого розвитку. *Економіка і суспільство*. 2023. Вип. 54. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-89>

22. Грицина Л. А. Корпоративна соціальна відповідальність підприємств: зарубіжний та вітчизняний досвід. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2016. Вип. 10, частина 1. С. 99-102.

23. Пилипенко О. С. Становлення соціальної відповідальності вітчизняного бізнесу. *Менеджмент та маркетинг як фактори розвитку бізнесу*: матер. II міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 17-19 квітня 2024 р.). Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2024. Т. 2. С. 50-52.

24. Зубова А. І., Стеців І. С. Управління корпоративною соціальною відповідальністю. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. 2021. № 3(1). С. 13-23.

25. Копішинська К. О., Грабина А. Ю. Управління соціальною відповідальністю аграрних підприємств в умовах міжнародної трансформації бізнесу. *Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут»*. 2022. № 24. С. 85-92.

26. Борщ Т. С., Бурбело Н. О. Методи та інструменти формування соціальної відповідальності підприємства. *Менеджмент та маркетинг як фактори розвитку бізнесу*: матеріали II міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 17-

19 квітня 2024 р.). Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2024.
Т. 2. С. 18-20.

27. Корпорація «АРТЕРІУМ». URL: <https://youcontrol.com.ua/contractor/?id=5684910#express-universal-file> (дата звернення 12.10.2024 р.)

28. Корпорація «Артеріум». Звіт про управління за 2023 рік. URL: <http://surl.li/ridepd> (дата звернення 12.10.2024 р.).

29. Офіційний сайт Корпорації «ARTERIUM». URL: <https://www.arterium.ua/> (дата звернення 12.10.2024 р.).

30. Корпорація «Артеріум». Звіт про управління за 2022 рік. URL: <http://surl.li/qknuvh> (дата звернення 12.10.2024 р.).

31. Корпорація «Артеріум». Звіт про управління за 2021 рік. URL: <http://surl.li/iqfwru> (дата звернення 12.10.2024 р.).

32. Інновації заради здоров'я. Корпорація «Артеріум». Огляд діяльності у сфері корпоративної соціальної відповідальності. 2018. URL: https://www.arterium.ua/upload/Report_ATERIUM_UKR_2018.pdf

33. Алекперова Н.В., Сахнацька Н.М. Соціальна відповідальність фармацевтичного бізнесу під час надзвичайних ситуацій та воєнного стану. *Технологічні та біофармацевтичні аспекти створення лікарських препаратів різної направленості дії*: матеріали VII міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф., 24 листопада 2022 р. URL: <http://ir.librarynmu.com/handle/123456789/4677>

34. Городецька І. Я., Левицька О. Р., Ткаченко Н. О. Аналіз практик корпоративної соціальної відповідальності вітчизняних виробничих фармацевтичних підприємств. *Annals of Mechnikov Institute*. 2023. № 1. С. 68-75.

35. Червінська Л., Червінська Т., Каліна І., Коваль М., Шуляр Н., Чернишов О. Соціальна відповідальність бізнесу в умовах війни. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2023. Том 6 (53). С. 405–416.

36. Стаджі Д. Топ-25 найкращих програм КСВ. URL: https://www.dsnews.ua/ukr/vlast_deneg/top-25-luchshih-programm-kso-27072020-393543 (дата звернення 12.10.2024 р.).

37. Кузнєцов В. Топ-10 соціально відповідальних компаній. 29.11.2023 р.
URL: <https://www.dsnews.ua/ukr/economics/top-10-socialno-vidpovidalnih-kompaniy-28112023-491434> (дата звернення 12.10.2024 р.).

38. Карпюк З., Крупський О., Стасюк Ю. Перспективи розвитку соціальної відповідальності на основі досвіду світових фармацевтичних компаній. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2023. Вип. (1(69)). С. 136–151.

39. Соціальна відповідальність. URL: <https://darnytsia.ua/csr> (дата звернення 12.10.2024 р.).

40. Практики КСВ в Україні 2018 / за ред. М. Саприкіної. К.: Центр «Розвиток КСВ», 2019. 68 с.

41. Коваль О. П. Корпоративна соціальна відповідальність під час війни та в повоєнному відновленні. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/sotsialna-polityka/korporativna-sotsialna-vidpovidalnist-pid-chas-viyny-ta-v> (дата звернення 12.10.2024 р.).

42. Братішко Ю. С. Соціальна відповідальність фармацевтичного бізнесу: сутність та об'єкти. URL: <https://dspace.nuph.edu.ua/bitstream/123456789/14956/1/183-184.pdf>

43. Michael E. Porter, Mark R. Kramer. Strategy and Society: The Link Between Competitive Advantage and Corporate Social Responsibility. *Harvard Business Review*. 2006. №12. pp. 78-92.

44. Філіппова С. В. Соціальна відповідальність у стратегії управління вітчизняним підприємством: проблемні питання інтегрування механізму. *Економіка: реалії часу*. 2017. №2(30). С. 5-17.

45. Камишнікова Е. Сутність та структура організаційного забезпечення стратегічного управління корпоративною соціальною відповідальністю. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2019. № 4 (20). С. 61-71.

46. Сухотеріна М. І. Механізм соціальної відповідальності у стратегії корпоративного управління машинобудівного підприємства: дис. ...канд. екон. наук: 08.00.04. Одеса, 2015. 254 с.

47. Кодекс корпоративної культури групи компаній «Кусум». URL: https://kusum.ua/wp-content/uploads/2023/10/kodeks1_kusum_31032023-2.pdf (дата звернення 12.10.2024 р.).

48. Guidelines on non-financial reporting (methodology for reporting non-financial information) C/2017/4234. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52017XC0705%2801%29> (дата звернення 12.10.2024 р.).

49. Дорошенко Є. С. Корпоративна соціальна відповідальність під час війни. Наукові пошуки молоді у XXI столітті. *Інноваційні пріоритети у розвитку економіки та менеджменту*: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. магістрантів і молодих дослідників (м. Біла Церква, 30 жовтня 2024 р.). Біла Церква: БНАУ, 2024. С. 150-153.